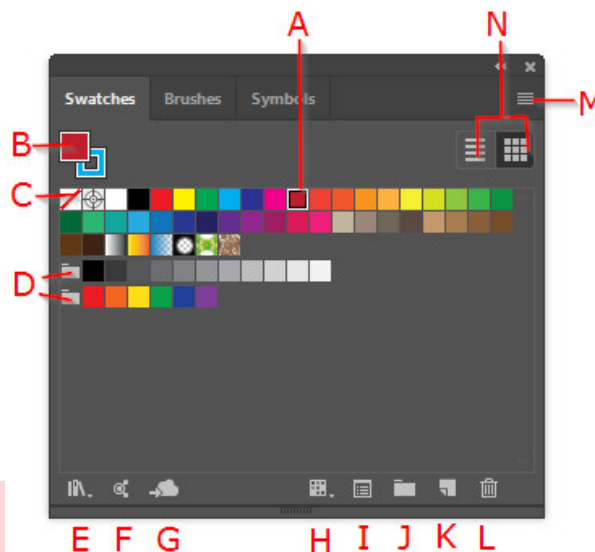

Paneli Swatches i Color Guide

U ovoj nastavnoj jedinici detaljnije ćemo objasniti panele Swatches i Color Guide, koji omogućavaju raznovrsnost boja, ali i skladištenje drugih tipova ispuna objekata, kao i tekstura. Lekcija sadrži niz informacija koje će nam pomoći da se snađemo u svetu boja u Illustratoru i objasniti nam kako da ih na pravilan način skladištimo i koristimo.

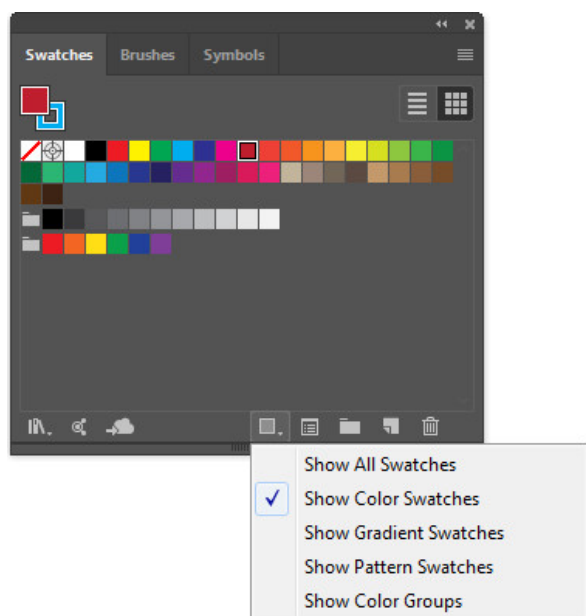
Već smo videli kako aktiviramo ovaj panel i pomenuli smo da u njemu postoje podrazumevane boje koje sadrži svaki novokreirani dokument u programu Illustrator, kao i boje koje čuvamo kao uzorke koje često koristimo. Najbolji način da shvatite šta predstavlja ovaj panel jeste da ga posmatrate kao različite grupe (pakovanja) flomastera koje imate kada radite na bojenju iscrtanih ilustracija. Klikom na određeni uzorak boje, u stvari ste izabrali željeni flomaster iz određene grupe sa kojim ćete sada bojiti selektovanu površinu ispune ili konturu.

Slika 10.1. Swatches panel

- A. Odabrana boja u panelu Swatches
- B. Boja ispune i boja konture objekta (Fill i Stroke Color)
- C. None – ukidanje boje ispune ili konture
- D. Predefinisane grupe boja panela Swatches
- E. Padajući meni sa bibliotekama uzoraka boja – Swatch Libraries meni
- F. Open Color Themes panel
- G. Libraries panel
- H. Opcije za prikaz odabranih uzoraka boja – Show Swatch Kinds meni
- I. Opcije izabranog uzorka ili grupe, ukoliko smo izabrali određenu grupu uzoraka
- J. Ikonica za kreiranje nove grupe uzoraka – New Color Group
- K. Ikonica za kreiranje novog uzorka
- L. Ikonica za brisanje izabranih uzoraka ili grupa
- M. Padajući meni sa opcijama panela Swatches
- N. Dugmad za izmenu prikaza Swatches panela (List View I Thumbnail View)

Panel Swatches je i mnogo više od toga. Osim raznovrsnih boja (**Solid Colors**), ovaj panel omogućava skladištenje i drugih tipova ispune objekata koje ćemo detaljnije objasniti kasnije – **Gradient** (prelivanje dve ili više boja) i **Pattern** (tekstura).

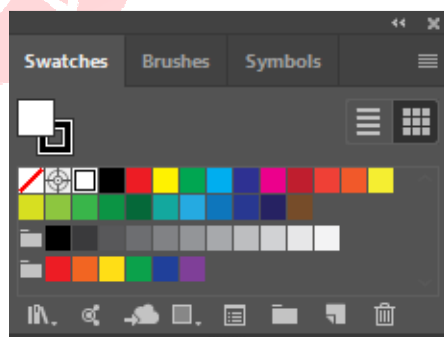

Slika 10.2. Meni koji vam daje mogućnost da filtrirate prikazane uzorke

Da biste to videli, kliknite na drugu ikonicu sa leve strane u dnu panela Show Swatch Kinds i izaberite:

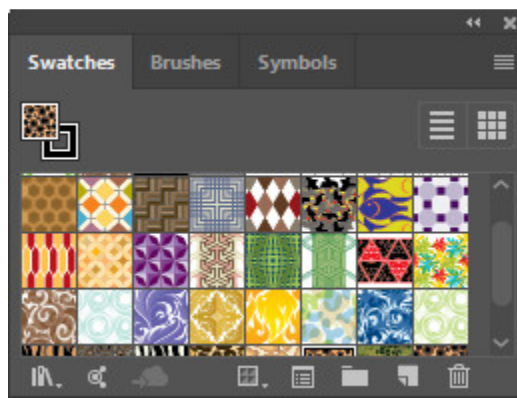
- **Show All Swatches** – prikazaće sve vrste uzoraka;
- **Show Color Swatches** – prikazaće samo uzorke boja – Solid Colors;
- **Show Gradient Swatches** – prikazaće samo uzorke Gradient boja;
- **Show Pattern Swatches** – prikazaće samo uzorke tekstura – Patterns;
- **Show Color Groups** – prikazaće samo grupe uzoraka boja.

Color Swatches su sačinjeni isključivo od običnih boja u određenom kolor modelu:

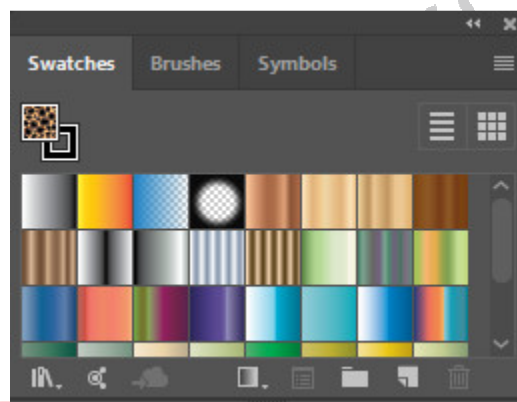

Slika 10.3. Color Swatches ili Solid Colors

Primeri za **Gradient** uzorke boja kreirane od valerske mešavine između dve ili više boja i **Pattern** uzorke boja napravljenih od određene teksture:

Slika 10.4. Pattern Swatches – teksturni uzorci

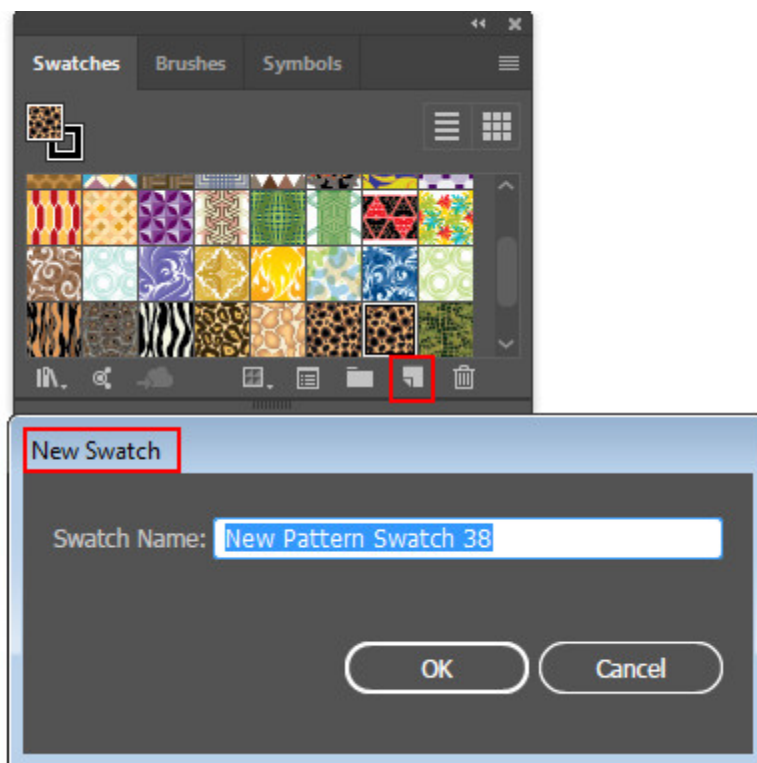

Slika 10.5. Gradient Swatches – Gradijentalni uzorci

None (bez boje) je uzorak koji se po defaultu nalazi kao prvi u panelu Swatches. Ukoliko je izabran ovaj uzorak, selektovani objekat neće imati nikakvu boju (ispune ili konture – u zavisnosti od toga šta je bilo aktivno kada ste kliknuli na uzorak None). Ukoliko boji ispune primenite None, objekat će biti providan. Ukoliko konturi primenite None, kontura u tom slučaju neće ni postojati. Objekat može da bude providan što se tiče ispune, a da mu je samo kontura obojena određenom bojom i obrnuto.

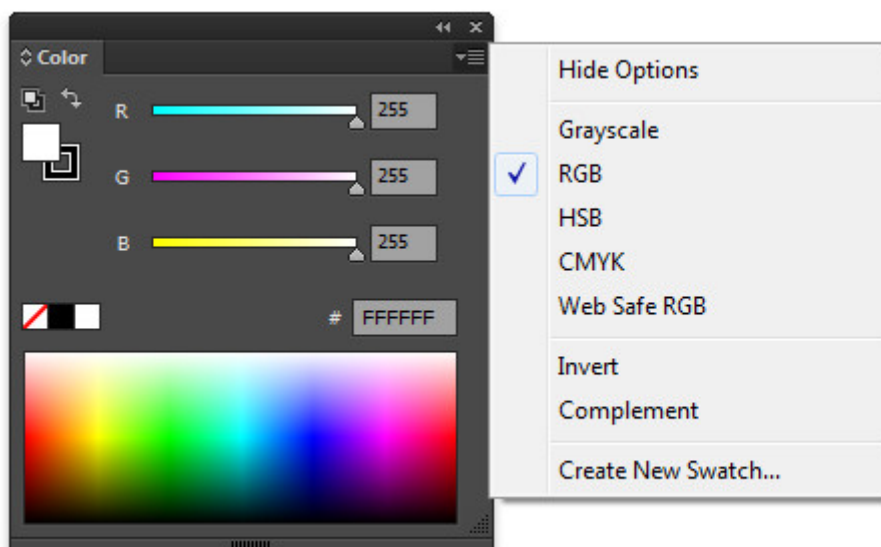
Kreiranje novog uzorka

Kada želite da kreirate novi uzorak, tj. da sačivate boju koju ste sami dobili u panelu Color ili Color Picker kako biste je u budućnosti opet koristili, to možete uraditi na više načina. Kada je ta boja aktivna u kvadratu za Fill ili Stroke, možete je sačuvati klikom na **New Swatch** ikonicu na dnu panela Swatches ili izborom **New Swatch...** iz padajućeg menija opcija panela Swatches:

Slika 10.6. New Swatch komanda postoji u donjem desnom uglu i u padajućem meniju Swatches panela

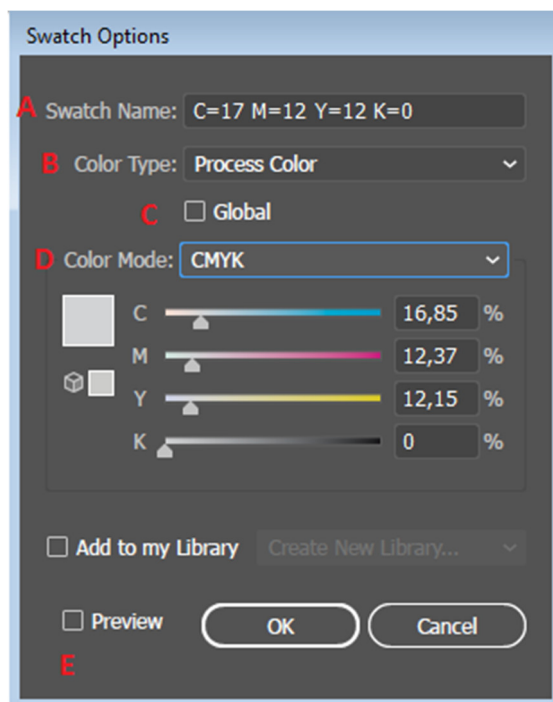
Ovo možete uraditi i izborom **Create New Swatch...** iz padajućeg menija opcija panela Color:

Slika 10.7. Create New Swatch komanda u padajućem meniju Color panela

Takođe, prevlačeći boju iz kvadrata Fill ili Stroke direktno na uzorke panela Swatches.

Kreirani uzorci, kao i svi ponuđeni predefinisani, imaju svoje opcije koje vam omogućavaju da ih pregledate i uredite ukoliko to želite. **Prozor sa opcijama (Swatch Options)** otvarate kada dva puta kliknete na željeni uzorak u panelu Swatches ili klikom na ikonicu **Swatch Options** u dnu panela (istu komandu možete naći i u dodatnim opcijama panela Swatches).

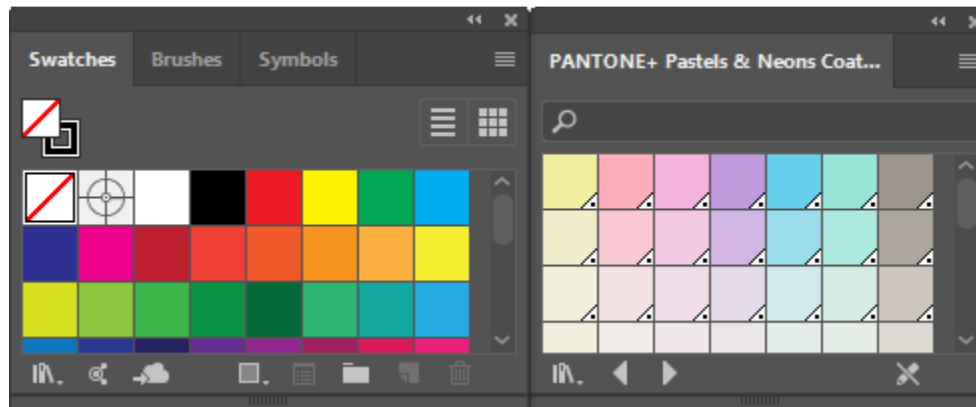
Slika 10.8. Swatch Options dijalog

- A. Ime odabranog uzorka
- B. Tip boje odabranog uzorka – može biti process ili spot (index) boja
- C. Check box za pretvaranje odabranog uzorka u Global Color – globalnu boju
- D. Izbor modela boja
- E. Prikaz izvršenih promena na odabranoj boji u okviru radne površine

Illustrator će sve nove boje koje kreirate imenovati na osnovu vrednosti svih kanala palete boja kojom je formirana. Nekada je jako korisno da boje koje kreirate imenujete u skladu sa time za šta ih koristite. Tako ih možete lakše naći kasnije. U dodatnim opcijama panela Swatches imate mogućnost drugačijeg pregleda uzoraka boja. Jedan od njih je klasična lista, gde pored kvadratnog uzorka imate i njegov naziv, što može biti korisno u pretrazi željenog uzorka.

Tipovi uzoraka boja

Illustrator nudi tri tipa boja u zavisnosti od toga šta bojom radite i svaki tip boje drugačije označava u panelu.

Slika 10.9. Process, Global i Spot Colors

- **Process Color.** Ovaj tip boje je definisan mešavinom osnovnih vrednosti iz paleta boja. Procesna boja je bilo koja boja koja je kreirana u RGB, CMYK ili HSB modelu boja.
- **Global Process Color.** Ovaj tip boje se pravi kada u opcijama uzorka izaberete Process Color za Type i potom aktivirate check box **Global**. Suštinski je ovo isti tip boje kao i Process Color, razlika je samo u tome što ćete njenom izmenom napraviti promenu u okviru svakog objekta na kojem ste primenili ovaj tip boje. Prikaz uzorka ovakve boje se razlikuje od prikaza obične boje, jer će u donjem desnom uglu biti beli trougao.
- **Spot Color.** Ovaj tip boje se pravi od specijalno izmešanih mastila koja se koriste umesto CMYK mastila, čime se precizno reprodukuju boje koje se nalaze van skale procesnih boja – na primer, zlatna boja. Umesto da vašu boju pravi iz Cyan, Magenta, Yellow i Black mastila, Spot boja na specifičan način kombinije mastila, dobijajući boju koja vam je potrebna za štampu. Spot boje raspolažu vrednošću nijanse koja određuje snagu kojom će se mastilo odštampati. Možete napraviti svoju Spot boju ili izabrati neku od dostupnih u ponuđenoj biblioteci boja koje Illustrator nudi, kao što su **Pantone** boje. Prikaz uzorka ovih boja se razlikuje od prikaza obične boje po tome što se u donjem desnom uglu nalazi beli trougao sa tačkom u sredini. Spot boje ne bi trebalo da se koriste kada idete na običnu digitalnu štampu, već samo u slučaju profesionalnog štampanja.

Šta je bitno znati za uzorke koji su Global Process Color?

Ovo je jako bitno da znate i može vam značajno koristiti u radu. Kada jednu boju obeležite kao *Global*, to zapravo znači da ste joj dali na značaju. Ta boja se sada razlikuje od drugih jer kada je aktivna u panelu Swatches, a samim tim postavljena u aktivni kvadrat Fill ili Stroke, u slučaju da otvorite panel Color, nećete videti klizače aktivnog modela boja, već ćete videti Tint, odnosno nijansu. To znači da ste u mogućnosti da određene elemente obojite tom bojom, kao i njenim nijansama od 100% (puna boja) do 0% (najsvetlija nijansa te boje, odnosno bela).

Pored toga, svi objekti kojima za Fill ili Stroke boju dodelite određenu „Global” boju biće vezani za nju, tako da će, u slučaju da taj uzorak izmenite u njegovim opcijama, biti izmenjeni svi objekti koji su ga imali na sebi. To je veoma korisno kada vam se jedna bitna boja ponavlja na velikom broju objekata.

Pitanje

Označite tačan odgovor. U panelu Swatches možete sačuvati:

- Solid Colors – obične procesne boje
- Gradients – gradijente
- Patterns – teksture
- **Svi odgovori su tačni.**

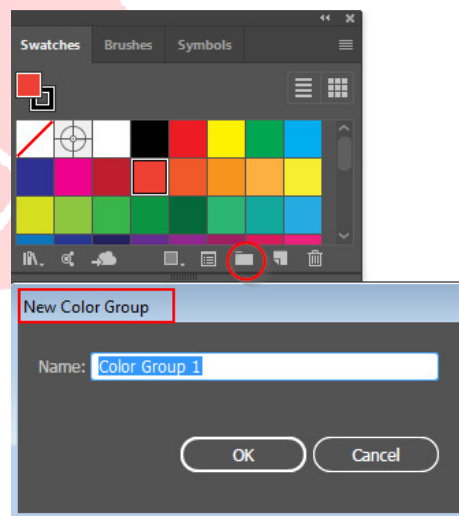
Objašnjenje:

Sve tri vrste ispuna možete sačuvati kao uzorke u panelu Swatches.

Kreiranje grupe uzoraka boja (Color Group)

Radi bolje preglednosti i organizacije boja koje su vam potrebne za određeni način bojenja, veoma je korisno da svoje uzorke grupišete kako biste ih lakše nalazili i pristupali im. Grupu možete kreirati na više načina.

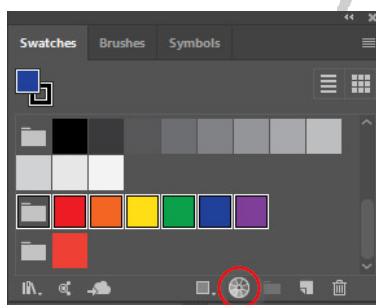
- Kada vam nije selektovan nijedan uzorak boje u panelu Swatches (kliknite na prazno polje da biste odselektovali), novu grupu ćete napraviti klikom na ikonicu **New Color Group**, koja se nalazi na dnu panela. Otvara vam se dialog box u kojem je potrebno samo da unesete naziv grupe koju formirate. Na ovaj način pravite praznu grupu u koju ćete tek ubacivati željene uzorke prevlačeći ih u grupu. Istu komandu možete naći u dodatnim opcijama panela Swatches.

Slika 10.10 New Color Group komanda u Swatches panelu

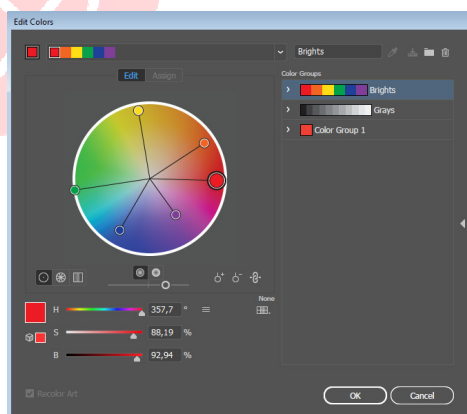
- Izaberite jedan ili više uzoraka boja u panelu Swatches (*držanjem tastera Ctrl i klikovima na željene uzorke ili držanjem tastera Shift nakon klika na prvi kako biste izabrali sve od prvog do onog uzorka na koji zatim kliknete), a potom kliknite na ikonicu New Color Group, unesite ime željene grupe u dialog box i svi selektovani uzorci postaće deo grupe, u koju i dalje možete da dodajete novi uzorke.
- Izaberite sve objekte određene aktivne stranice (Select > All on Active Artboard ili Alt+Ctrl +A) u okviru svog dokumenta i potom kliknite na ikonicu New Color Group na dnu panela Swatches. U dialog boxu koji se u ovom slučaju otvara, možete uneti ime željene grupe (Name) i izabrati da li pravite grupu od uzoraka izabranih boja (**Selected Swatches**) ili iscrtane grafike na stranice (**Selected Artwork**). Ukoliko izaberete opciju Selected Artwork, moći ćete takođe i da sve Process boje automatski pretvorite u Global boje (**Convert Process to Global**), kao i da u grupu uključite nijanse za uzorke (**Include Swatches for Tints**).

Kao i ostale, uzorke u vašoj grupi možete uređivati ukoliko dva puta kliknete na njih. Ako želite da uredite celu grupu uzoraka, dva puta ćete kliknuti na ikonicu foldera sa leve strane grupe ili izaberite određenu grupu, a potom kliknite na ikonicu koja će se promeniti na dnu panela iz Swatch Options u **Edit Color Group**.

Slika 10.11. Edit Color Group

Ovom komandom ćete otvoriti dialog box koji je namenjen za uređenje grupa uzoraka boja, kao na slici ispod. Njegov naziv je Recolor Artwork, a možete ga pokrenuti čak i kada selektujete bilo koji drugi vektorski objekat, s obzirom na to da se ista ikonica pojavljuje u kontrolnom panelu.

Slika 10.12. Prozor Edit Colors za uređivanje grupe uzoraka ili većeg broja selektovanih boja

Sa leve strane je tzv. **Color Wheel** ili točak boja, koji prikazuje gde se u okviru njega nalaze uzorci boja iz vaše grupe u krugu boja. Na desnoj strani su prikazane sve grupe koje imate u panelu Swatches. Klikom na trouglić ispred njihovog imena otvorićete u padajućem meniju sve boje kako biste ih zasebno uređivali u donjem levom uglu na klizačima palete boja koju izaberete.

Klikom na krug koji predstavlja određenu boju i prevlačenjem, u mogućnosti ste da nađete novu boju u krugu koju će taj uzorak dobiti.

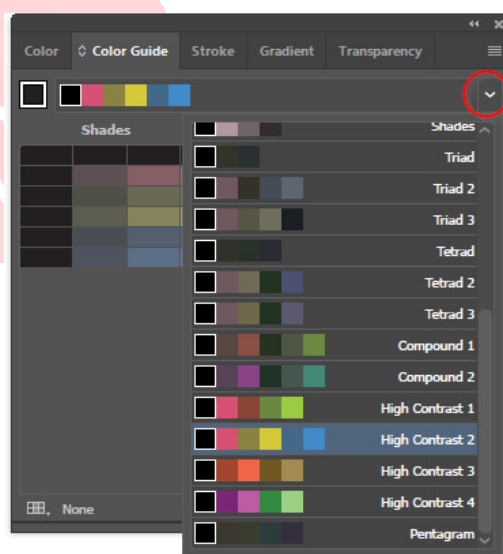
Biblioteka uzoraka boja (Libraries)

Illustrator ima veliki broj različitih uzoraka boja, gradijenta, tekstura. Na dnu panela Swatches nalazi se ikonica **Swatch Libraries Menu**, u čijem padajućem meniju imate listu biblioteka uzoraka.

Ukoliko pored imena biblioteke, s desne strane, postoji trougao koji pokazuje nadesno, znači da ta biblioteka sadrži podmeni sa dodatnom bibliotekama uzoraka. Klikom na određenu biblioteku otvorićete **novi panel** s imenom biblioteke, koji će sadržati uzorke boja koje je karakterišu. U ovim bibliotekama boja nalaze se uzorci nijansa boja koje su slične ili imaju nešto zajedničko, npr. najčešće boje koje se koriste za bojenje grafika cveća, hrane, dečjih čestitki, neutralne ili zemljane boje itd. Upravo ovde možete naći veliku kolekciju Spot Color uzoraka boja poput Pantone, Focoltone, DIC, TOYO u podmeniju Color Books.

Panel Color Guide

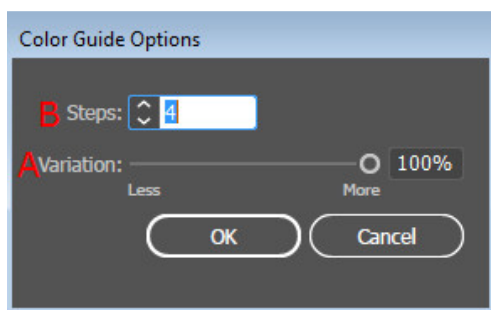
Standardno će biti u grupi sa Color panelom, a ukoliko nije, aktivirajte ga na **Window > Color Guide**. Ovaj panel vam nudi boje koje će se slagati i ići uz aktivnu boju, na osnovu pravila o slaganju i harmoniji boja koja možete izabrati iz padajućeg menija Harmony Rules (nalazi se na desnoj slici ispod). U podmeniju sa desne strane su imena načina slaganja boja, a levo predloženi uzorci boja, koje će se po izboru pojaviti u panelu sa njihovim varijacijama ispod.

Slika 10.13. Panel Color Guide

U donjem prozoru varijacije panela Guide (na slici levo) ćete na osnovu aktivne boje i ponuđenih uzoraka videti i njihove tamnije i svetlije nijanse kao ponuđene (varijacije boja). Ukoliko ih ne vidite, idite na padajući meni opcija panela u gornjem desnom uglu i kliknite na **Show Options**.

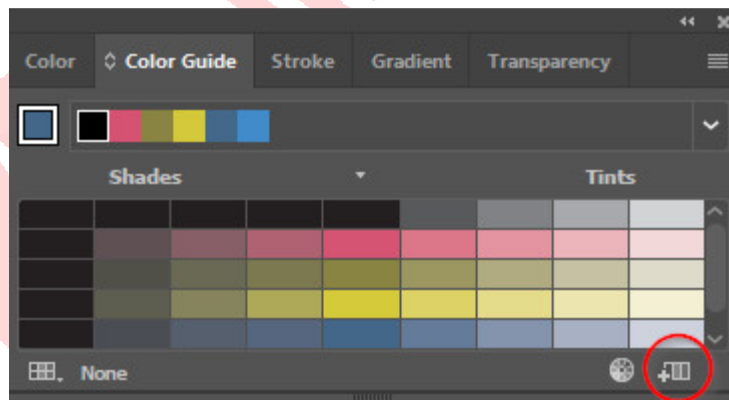
Količinu prikazanih boja i njihovih varijacija koju vidite u donjem prozoru možete podesiti iz padajućeg menija opcija panela izborom komande **Color Guide Options...**

Slika 10.14. Color Guide Options dijalog

- A. Broj tamnijih varijanti uzoraka boja na levoj i svetlijih na desnoj strani
- B. Količina varijacija uzoraka boja

Uzorke koje vidite u gornjem prozoru možete da sačuvate u novoj grupi uzoraka boja kako biste ih lakše i brže koristili u toku rada. To ćete uraditi iz padajućeg menija opcija ovog panela klikom na komandu **Save Color Group to Swatch Panel** u samom donjem desnom uglu. Naravno, kao i uvek, iste komande možete naći i u opcijama ovog panela, kako za kreiranje pojedinačnih uzoraka tako i za kreiranje grupa.

Slika 10.15. Dugme za kreiranje nove Swatch grupe od aktivnih boja u panelu Color Guide

Ukoliko želite da ih sačuvate sa svim varijacijama, selektujte prvu i držeći Shift selektujte poslednju u donjem prozoru, a potom opet idite na komandu Save Colors as Swatches.

Sažetak

- Panel Swatches, osim raznovrsnih boja (**Solid Colors**), omogućava skladištenje i drugih tipova ispune objekata – **Gradient** (prelivanje dve ili više boja) i **Pattern** (tekstura).
- **None** (bez boje) je uzorak koji se po defaultu nalazi kao prvi u panelu Swatches. Kada se izabere ovaj uzorak, selektovani objekat neće imati nikakvu boju (ispune ili konture, u zavisnosti od toga šta je bilo aktivno kada ste kliknuli na uzorak None). Ukoliko boji ispune primenite None, objekat će biti providan. Ukoliko konturi primenite None, kontura u tom slučaju neće ni postojati. Objekat može da bude providan što se ispune tiče, a da mu je samo kontura obojena određenom bojom i obrnuto.
- Kada želite da kreirate novi uzorak tj. da sačuvate boju koju ste sami dobili u panelu Color ili Color Picker kako biste je u budućnosti opet koristili, to možete uraditi na više načina. Kada je ta boja aktivna u kvadratu za Fill ili Stroke, možete je sačuvati: Klikom na **New Swatch** ikonicu na dnu panela Swatches ili izborom **New Swatch...** iz padajućeg menija opcija panela Swatches; izborom **Create New Swatch...** iz padajućeg menija opcija panela Color, kao i prevlaćći boju iz kvadrata Fill ili Stroke direktno na uzorke panela Swatches.
- Illustrator nudi tri tipa boja u zavisnosti od toga šta tom bojom radite i svaki tip boje drugačije označava u panelu – Process Color, Global Process Color i Spot Color.
- **Color Guide** je panel koji vam nudi boje koje će se slagati i ići uz aktivnu boju, na osnovu pravila o slaganju i harmoniji boja koja možete izabrati iz padajućeg menija Harmony Rules.

